

ANKARA

Yakup Kadri Karaosmanoğlu

Öykü Roman, İstanbul'da iyi bir ailede Batılı tarzda eğitim gören Selma Hanım'ın, eşi Ahmet Nazif Bey'in Ankara'da bir bankada Şef olarak göreve başlamasından sonra Ankara'ya yerleşmesinin ardından edindiği izlenimler ve zaman içerisinde yaşadığı değişimi konu edinir. Selma Hanım'ın ikinci kocası olan Hakkı Bey, Milli Mücadele zamanında cesur ve başarılı bir askerdir. Selma Hanım'ında ona bağlanıp onunla evlenmesinin asıl sebebi de Milli Mücadele dönemi boyunca idealist sağlam bir kişiliğe sahip kahraman olmasıdır. Milli Mücadele'nin kazanılmasıyla kendisine 'Miralay' rütbesi verilerek onurlandırılır. Milli Mücadele yıllarının bitip Cumhuriyet döneminin başlamasıyla Batılılaşma adı altındaki yozlaşmaya ayak uyararak savaşta başarılarıyla yapmış olduğu ünü kendi şahsi menfaatleri için kullanmaya çalışır. İdealistliğinden ve kararlılığından eser kalmayan Hakkı Bey, bu davranışlarıyla Selma Hanım'ı da kendisinden uzaklaştırır. Sonucunda ise yozlaşmış bu muhit içerisinde tek başına kalır.

Tema

Yabancılaşma Milli Mücadele döneminden sonra ortaya çıkan ilke ve inkılapların çağdaş Türkiye'nin yeni temsili olan başkent Ankara'da yaşayan insanların içsel karmaşasının yarattığı gerçekler dile getirilir.

Kişiler

Binbaşı Hakkı Bey Milli mücadele yıllarında kendini öne süren centilmen bir asker olarak dikkat çeken Hakkı, mücadelenin zaferle sonuçlanmasının hemen akabinde duygu sömürücüsü ve menfaatçi biri olur.

Selma Hanım Eğitimli bir kadın olan Selma Hanım, vatansever, azimli ve uyumlu bir kadındır. Hakkı Bey ile ondaki vatan sevdası için evlenirken sonunda yaşadıklarından pişman olur ve ondan ayrılır.

Neşet Sabit Bey Milli mücadelede aktif rol oynamış olan yazar Sabit, azimli ve son derece çalışkan biridir. İnkılapların duyurulması adına türlü çalışmaları olan Neşet ile Selma Hanım arasında oluşan yakınlaşma, evlilikle son bulur. Neşet Bey, Selma Hanım'ın 3. kocası olur.

Murat Bey Nafiz Bey'in arkadaşı olan Murat Bey, Milli Mücadele yıllarında milletvekilliği görevindedir. Her ne kadar bu yıllarda Milli Mücadele için savaş verse de bu dönemde bile keyfi masraflara girmiş ve bencilce hareket etmiştir. Cumhuriyet ile beraber zengin olmak için vurgunlar yapmaya çalışmış ve sonraları ailesi ile beraber Avrupa'ya kaçmıştır.

Nazif Bey Selma Hanım'ın ilk kocası olan eğitimli bir banka şefi olan Nazif Bey, işi nedeni ile Ankara'ya gittikten sonra eşi ile Milli Mücadele konusunda fikir çatışması yaşar. Milli duygulardan yoksun ve korkak bir karakter olduğu için Selma Hanım'la anlaşamayıp boşanırlar.

Selma (Uyumlu)

Karakter Selma Hanım'ın en önemli özelliği vatanseverliğidir. Heyecanlı ve sosyal bir kişiliğe sahip Selma Hanım İstanbul kültürü ile yetişmiş eğitimli bir kadındır. Çevresiyle uyumludur. Titiz ve düzenlidir. Girdiği ortamlarda kabullenilir ve saygı görür. Selma Hanım haksızlıklara boyun eğmeyen adil bir yapısı vardır. Yapılan haksızlıkların karşısında durur ve bu duruşunu bozmaz. Bütünsel olarak özgeci bir kişiliği vardır, insanlara yardım etmekten, vatana hizmet etmekten büyük bir haz duyar. İnsanlara karşı anlayışlı ve olgun davranışlar sergiler. Azimli ve düşüncelerini duygularından önde tutan biridir. Genel olarak batı özentisi olmasa da hayatının bir bölümünde alafranga yaşamış bir karakterdir.

Kişiler Selma Hanım'ın hiçbir kadın arkadaşı yoktur. Genelde erkeklerle diyalog halindedir. Ne Ömer Efendi'nin eşleri ve yakınları ne de Murat Bey'in ailesi ile sağlıklı bir diyalog kurabilir. İçlerinden sadece en çok sevdiği Ömer Efendi'nin ikinci karısı Halime'dir. Onu daha saf ve iyi kalpli bulmuştur. Bankacı olan kocası Nazif Bey ile olan beraberliği bittikten sonra ortak arkadaşları olan Hakkı Bey ile

binbaşı olması yani vatana hizmet eden birisi olması sebebiyle hayatını birleştirir. Savaşın bitmesi ve Hakkı'nın değişmesiyle birlikte Selma Hanım da değişir ve daha evvel tanışıp hoş sohbet ettiği Neşet Sabit ile evlilik kararı alır. Evlendiği kişiler dışında komşularla arası normaldir.

Aktiviteler Selma Hanım genellikle toplum içinde olmaktan hazzettiği için balo ve toplantılara katılır. Dans etmeyi çok iyi bildiği için de genellikle erkekler kendisine kavalie olur. At binmek gibi bir deneyimi yokken Hakkı Bey'in kendisine verdiği sözü yerine getirmesi üzerine sevinçli bir hal alır. Kocası ile at kostümü konusunda tartışması dahi kendini üzer. Eşleri ile sürekli bağ evlerine misafiriğe gider. Selma Hanım misafiriğe gitmeyi pek sever. Her ayın ilk çarşambası kendi evinde çay günü vardır.

Paraleller Peyami Safa'nın Sözde Kızlar adlı romanındaki "Mebure" karakteri ile arayış ve batı özentiliğini istemeden de olsa yaşama anlamında benzerlikler gösteren Selma ve Mebure karakterler ikisi de iyi niyetli, başkaları için karşılıksız bir şeyler yapmaktan çekinmeyen özgeci kişiliklerdir.

ÖRNEK ANILAR

Vatansever/Milliyetçi Selma Hanım vatansever ve milliyetçi bir kişidir. Selma Hanım'ın ilk eşinden ayrılma sebebi Nafiz Bey'in Milli Mücadele'ye karşı ilgisiz tutumudur. Savaştan kaçmak isteyen kocası gözünde yerle bir olur. "Selma Hanım, kocasından ne kadar uzakta olduğunu, onu ne kadar sönük, ne kadar şahsiyetsiz ve mıymıntı bulduğunu asıl bugün anlıyordu." Gönüllü olarak birçok yerde çalışmış, hastanelerde askerlerin bakımına yardım etmiş sonraları yeni nesilleri eğitmek için öğretmenlik yapmıştır. Kendisi de vatan için çalışmak adına işgal dönemlerinde Eskişehir'de ve Ankara'da hastanelerde çalışıp yaralı askerlere yardım etmek istemiştir. "Çalışmak, çalışmak. Bir şeye yaramak, bir şeye yaradığını hissetmek, işte yaşamanın yegâne manası," diyordu v böyle düşünürken bütün kederlerini, hayal inkisarlarını, iç sıkıntılarını unutuyordu." Öylesine vatan için bir şeyler yapmaya hevesli bir kişidir ki savaşta bile korku duymayıp vatani için Ankara'da kalmak istemiştir.

Özgeci Selma Hanım düşünce yapısı itibarıyla beyinde çok yönlü bir teraziye sahiptir. Empati kurabilme gücü kendisini çıkarıcı insanlardan ayırmıştır. Yaptığı iyiliklerden karşılık bulmayı beklemez. Bir erkekten beklentileri, boşanma sebepleri, insanlara karşı sohbet ve tutumları bu çerçevede gelişmektedir. Kendisinin dışında da bir hayat olduğunu kabullenen Selma Hanım her olayda kendini düşünmeyen, toplum yararına düşünen kendi menfi duygularını ikinci plana iten özgeci bir kişilik olarak karşımıza çıkmaktadır. Ankara'ya bombalar düştüğü vakit gitme teklifi aldığı kocasına "Ben hastalarımı nereye bırakırım?" diye çıkıştığı vakit Selma Hanım'ın kendini değil savaşı ve kurtarılmayı bekleyen insanları düşündüğü vakittir.

Sosyal/Aktif Selma Hanım eğitilmiş bir kişilik olarak çevresine karşı ilgili, insanlara karşı uyumlu olmaya gayret eden iyi bir dinleyici ve sosyal bir arkadaştır. Eşinin ailesine, iş arkadaşlarına, tanımadığı insanlara karşı geri planda kalmayan, tanışmaya ve tanımaya hevesli bir yapısı vardır. Sürekli toplantılara, oturmalara, balolara gitmekten yanadır. "Hanımlar bir defa benim ziyaretimi iade etmediler, ben nasıl tekrar giderim? diyordu, lakin, içinden neresi olursa olsun bir yere gitmeye can atıyordu." Selma Hanım'ın cephe gerisinde yürütmek istediği yardım ve diğer eğitim faaliyetleri için de aktif olduğunu söylemek mümkün. Boş durmaktan hazzetmeyen etkin ve hareketli bir kişidir.

Saygın Ankara'ya ilk taşındıklarında ev sahiplerinin ona saygı göstermesi ve işlerine yardım etmesi Selma Hanımın saygınlığını göstermektedir. "Selma Hanım, bu ağır işlerden hangi birine el uzatacak olsa içlerinden biri atılıyor: "Olmaz, olmaz;" diyordu, 'hele sen şuan bak, sen misafir sayılırsın ayol...'. Birkaç dakika içinde onunla kırk yıllık gibi ahbab gibi lâubali oluvermişlerdi." Ayrıca Selma Hanım'ın girdiği davet ve balolarda da dikkat çeken yanı ve sohbet ettiği insanlar tarafından da değer görmesi kendisinin saygınlığını ortaya çıkartıyor.

Alafranga Normalde yozlaşmayı, batı özentiliğini eleştiren bir karakterin bu özelliğe sahip olması her ne kadar beklenmese de o dönem içindeki herkeste görülebilecek kadar bir takım alafranga bulgulara sahiptir. Özünde alafranga olmayan fakat yaşayışta bunları gösteren Selma Hanım, eleştirdiği alafrangalıktan kurtulmak isterken aslında tam da ortasına düşüverir. Kadınların o dönem yapmakta zorlandığı ne varsa yapar. Boşanmak, tekrar evlenmek, Noel kutlamak, balolara gitmek, at binmek, erkeklerle dans etmek, giyim kuşamda değişikliği, yabancı ürünleri kullanmak gibi. Böyle bir değişime uğradığının farkında olan Selma Hanım, çok düşünür, sorgular fakat bir sonuca ulaşamaz ve bu yaşantıya ayak uydurmak zorunda kalır. " Demin, otelin merdivenlerinden çıkarken, tuhaf bir baş dönmesi hissettim. Bana öyle geldi ki, ayağımı bastığım her basamak, halkla benim aramdaki uçurumu bir parça daha derinleştiriyor. Ters yüzü geri dönüp arkamda bıraktığım bu uçuruma atılmak

istedim; ta ki onlara karışayım ve içinde bulunduğumuz bu sunî âlemi, onları arasından, onların gözûyle uzaktan seyredeyim diye... Fakat düşündüm ki..."

Titiz/Düzenli Selma Hanım temizliğe ve düzene önem verir. Yolculuk sırasında haşeratların basacağını düşündüğünde sabaha kadar uyku basmayıp bekler. "Fakat Ankara'ya gelir gelmez ilk işi, en gözle görülmez dikiş yerlerine kadar türlü usullerle temizlemek olmuştur." Gezmeye gittikleri Murat Bey'in evlerinde çocukların elini öpmesi üzerine ellerini siler, kendisine sarılmalarına pek müsaade etmek istemez. "Çocukların biraz nemli dudaklarla öptükleri elini mendiliyle birkaç defa siildi." Düzene önem veren Selma Hanım Ankara gezdiği çarşıları sokakları beğenmemekte ve hırdavat yığını olarak tabir etmektedir. "Artık odasından dışarıya çıkmak istemiyordu. Hiç değilse, burası, ona İstanbul'u hatırlatan birtakım eşya ile döşeli idi."

Düşünceli Sürekli olarak düşünceli bir kafa yapısına sahip olan Selma Hanım, hayatı boyunca kendini ve çevresini sürekli sorgular nitelikte bir hayat yaşamaktadır. Sadece kendisini değil, savaşı, Ankara'yı, evleri, caddeleri de düşünür. İnsanlara duygularını, düşüncelerini samimi görürse açar. Neşet Sabit'e tüm düşüncelerini bir anda açmıştır. "İşte arzu ettiğiniz gibi size yüreğimi açtım; dedi." Selma Hanım evliliklerinde de sorgulayıcı, eleştiren bir gözle bakabildiği için düşüncelerini muhakeme eder. "Selma Hanım kocasının bu uzunca yokluğunda, tek başına kaldığı evin içinde, adeta, derin bir murakabeye varmış ve bu murakabeden hayatına yeni bir istikamet verecek olan kesin bir kararla çıkmıştı."

Nazif (Uyumsuz)

Karakter Selma Hanım'ın ilk kocası olan Nazif Bey iyi bir eğitim görmüştür. Bir banka da şeflik yapmıştır. Ankara'ya gittikten sonra eşi Selma Hanım'la Milli Mücadele konusunda fikir bazında karşıtlıklar yaşamışlardır. Nazif Bey, Milli Mücadele'ye karşı kayıtsızdır. Milli Mücadele'nin kazanılacağı konusunda inancı yok denecek kadar azdır ve kararsızdır. İçine kapanık daha çok kendini önemseyen milli duygulardan yoksun biraz bencil biridir.

Kişiler Nazif Bey'in insanlarla olan ilişkisi çıkar üzerine kurulu olduğu için pek çok mevkiden samimiyetsiz arkadaşı vardır. Mebustan Murat Bey yakın arkadaşlarından biri olmakla beraber sık sık evlerine misafir olmuşlardır. Hakkı Bey ile ve diğer ev sahipleri Ömer Bey ile de sıradan bir kibar bir ilişki içinde olan Nazif Bey en çok Selma Hanıma duygularını döküp muhabbet edebiliyor.

Aktiviteler Nazif Bey karısı sevdiği için birkaç kez at binmeye gitmiştir. Bunun dışında ev ziyaretlerine gitmeyi ve misafir kabul etmekten büyük zevk alırdı. Selma Hanımla sürekli bağ evlerine veya arkadaşı Murat Bey'in evine gittikleri olurdu.

ÖRNEK ANILAR

Vurdumduymaz Selma Hanım'ın duyduğu sesler üzerine kendisini uyandırmasından sonra sese ve karısına kayıtsız kalıp uykuya devam etmek isteyen Nazif Bey oldukça vurdumduymaz bir adamdır. Evlerinin önünde bir adamın karısını dövmesi üzerine yine kayıtsız kalarak: "Mutlaka, sabah kahvaltısını vaktinde yetiştirememiş olacak." der. Eşini dahi sevmesine rağmen diğer erkeklerle olan münasebetini umursamaz. Savaşın yakınlarına gelecek olduğunu duyduktan sonra kaçmayı teklif etmesi kendisinin vurdumduymaz bir karakter olduğunu gösterir.

Çıkarıcı/Bencil Bir banka şefi olan Nazif kendince para kazanmakta iken ev sahipleri Ömer Efendiler için karısı Selma Hanım'a onlara iyi davranması gerektiğini söyler. "Hiç olur mu? Biz bundan sonra onlarla iyi geçinmeye mecburuz. Ankara'dan başka gidecek yerimiz kaldı mı? Şimdiden İstanbul adetlerini yavaş yavaş unutmak lazım..." Menfi duygularını ön planda tutan Nazif Bey, yaşantısını bu çıkar ilişkileri üzerine kurduğu için sonuçta mutlu olamaz. Hem Selma'dan boşanmak hem de mutsuz bir hayat sürdürmek zorunda kalmıştır. "Öyle ise ben seni bırakır giderim. Canımı pazarda bulmadım ya diye haykırdı."

Temkinli Nazif Bey ince hesapların adamı olduğu için işlerinde ihtiyatlı ve temkinli davranır. Normal şartlarda karışmadığı, moderniteyi savunduğu, evine gelen yabancı erkeklere laf demediği halde komşularından laf gelecek diye bir hezeyana kapılır ve eşinin Binbaşı Hakkı ile olacak olan Çankaya gezintisini hoş karşılamaz. Adeta onların tanışmasından, samimi olmalarından haberi yokmuş gibi bir izlenimde bulunur. "Tuhaf şey, bütün bunlar konuşulduğu vakit ben nerede idim?"

Hakkı (Uyumlu)

Karakter 35 yaşlarında orta boylu ince belli geniş omuzlu bir delikanlı olarak emperyalizm karşıtı bir vatansever görünümünde olan Hakkı Bey zamanla bu fikrini değiştirir ve tam bir alafranga züppesi olma yolunda ilerler. Bir Avrupalı gibi giyinip, dans ederek, yaşayıp eğlenerek mutlu olabileceğini düşünür. Kahramanlığı ve milliyetçiliği ile dikkatini çektiği Selma'dan değişmesi ve çapkınlıkları yüzünden boşanmak zorunda kalır. Balo salonlarında aşırı centilmen ve kibar bir havaya bürünen Hakkı Bey, çapkınlık yapan alafranga tip olur. Çıkarıcı bir kişiliğe sahip olan Hakkı Bey, işgüzar ve ukala kimliği ile ön plana çıkar.

Kişiler Hakkı Bey düzenli, lüks sayılabilecek bir hayata sahip olduğu için evinde hizmetçileri olan, arkadaşları yetkili kişiler olan çevresi geniş bir adamdır. Hakkı Bey'in en yakın arkadaşı Murat Bey'dir. Selma Hanım ile evlendikten sonra ve askerliği bıraktıktan sonra yalnızca günübürlük dostluklar edinir. Yazar dostu Neşet Sabit ile de aralarında ruhen uyuşmazlık vardır.

Aktiviteler Hakkı Bey genellikle at binmeye gider. At binmeyi çok iyi bilmesinin yanında çok da iyi dans eder. Misafirlğe gittiği evdeki hanımları dahi tangoya kaldırır. Çoğu kez havadisleri gazeteden takip eder. Gittiği balolarda briç oynar. Kendini beğenmiş, lüks düşkünü biri olduğu için daha çok evine kimsede olmayan eşyalar almayı ve çevresini davet edip çay partileri düzenlemeyi sever.

Paraleller Nabızade Nazım tarafından 1894 yılında yazılmış olan Zehra romanının "Suphi" karakteri ile benzer özellikler gösterir. Her ikisi de iyi eğitim almış, kibar ve çalışkan biri olan Suphi de Hakkı Bey gibi sonradan değişir.

ÖRNEK ANILAR

İşgüzar/Çıkarıcı Hakkı Bey savaş döneminde kendini herkese milliyetçi bir vatansever edalarında tanıtıp dikkat çekmek istemiştir. Selma Hanım evli olmasına rağmen ona ayrıcalıklı iyi davranmış ve gönlünü kazanmıştır. Evlenmek için gösterdiği işgüzar davranışları sonrasında kendini ortaya çıkarır. "Evlenmeden evvel, kadına karşı o kadar saygılı görünen Hakkı Bey'in evlendikten sonraki bu hali, bu kendi keyfine göre hareketi, karısını adeta bu hiçe sayışı Selma Hanım'ı gücendirmiyor değildi." Başta çıkarıcı düşüncelerine denk gelmediği için onaylamadığı Avrupalılar gibi olmaya çalışması da menfi duygularının ön plana çıktığını gösterir.

Bilgili Hakkı Bey pek bilgili, herkesçe saygı gören bir adamdır. At binmek, silah, vatan, savaş gibi pek çok konuda ilk bilginin sahibi olduğu için herkes kendisine danışırdı. Hatta Almanya'da bir süre bulunup Almanca da öğrendiği için yabancılar kendisine " Bu yeni Türk muhitine yeni girmiş bazı ecnebler Hakkı Bey'e "Hakkı Bey'e "Bu Almanya'yı Berlin'de mi öğrendiniz?" diye sorarlar.

Ukala Hakkı Bey, askerlik döneminde nasıl herkesten aşırı bir ilgi gördü ise iyice ukala bir havaya bürünmüş, karısı Selma'ya normalden daha fazla değer vermesi gerekirken hayatına kendi istediği gibi yön vermek istiyordu. Pek çok kez dans bilmesi gibi ukala davranışlarını toplum içinde de gösterip Selma'yı kendinden soğuturdu. "Onda bir seyirci kalabalığı önünde, bir marifet gösteren artist tavrı vardı. Sanki etrafa 'İşte bir kadın dansa böyle davet edilir. Danstan sonra bir kadınla böyle meşgul olunur, demek istiyor gibiydi." Hakkı Bey, herşeyi bildiğine ve en iyisine karar verdiğine inanan bir tiptir. Kararlarını sorgulatmaz. "Bir defa ben Avrupa'da bulunmuş bir adamım. Sonra da Avrupa adap ve muşeretine dair ne kadar kitap görürsem okuyorum. Artık benim yaptığımın doğruluğundan şüphe edilir mi?"

Alafranga Avrupalı gibi olanlara laflar eden Hakkı Bey sonrasında kendini balo salonlarında tanımadığı ecnebi kadınlarla dans ederken bulur. Eşini böylesine kalabalık bir ortamda yalnız bırakan binbaşı başka bir kadınla dans etmeyi marifet bilerek rahat bir düşünce tarzına kapılıp karısını ihmal eder. "Dans bitince Hakkı Bey, madamın elini, bir on altıncı asır şövalyesi edasıyla öpmüş, sonra alıp büfeye götürmüştü." Binbaşı Hakkı Bey'in lükse ve mala mülke düşkünlüğü de alafranga bir kişiliğe sahip olduğunun göstergesidir. En güzel şeylerin hep kendisinde olmasını ister. "Hele Berlin'in veya Paris'in son mobilya sergi kataloğundaki eşya resimlerine göre döşenmiş odalarını, salonlarını herkese ilk gösterdiği günler adeta bayramlıklarıyla sevinen bir çocuk gibiydi."

Kibar Hakkı Bey'in tüm kadınlara karşı kibar olan bir tutumu vardır. Ne balo salonlarında gördüğü güzel kadınlara ne de diğer normal kadınlara kaba davranılmasına dayanamıyordu. Selma Hanıma gelen misafirleri gözetleyen komşuları ev sahibi olan kocalarından dayak yiyince çok üzülür ve Ömer Efendi'yi çok kınar. "Vay insafsız herif, vay..." diye söyleniyordu. "kadın dövmek, kadın dövmek... İşte bu havsalamın alacağı bir şey değildir. İçimden ne geliyor, bilir misiniz? Şimdi, bizim neferi çağırarak, bu adamı bir ağaca bağlatıp kalın bir sopa ile canını çıkarıncaya kadar pataklamak..."

Murat (Uyumsuz)

Karakter Murat Bey karakter olarak lüksü seven, görgüsüz, zengin biridir. Babacandır. Ailesine yardım eder. Çevresinin ilgisi hoşuna gittiği için arkadaş canlısı ve misafirperverdir. Anadolu kültürü ile yetişmiş olması yer yer kendisinde samimi bulgular verse de genel olarak bencilce hareket eden laubali biridir. Batı özentisi, alafanga bir tiptir.

Kişiler Erkek arkadaşlarına kendini daha önde olduğuna inandırmaya çalışır bir havadadır. Genellikle yaptığı çay partilerinde arkadaşları ile kaynaşır. Nazif ve Hakkı Bey arkadaşlarıdır. Şeyh ile olan arkadaşlığını geri planda tutar. Eski ahbabları ile de arası pek iyi olmayan Murat Bey daha çok çoluk çocuğu ile iyidir.

Aktiviter Murat Bey sigara ve alkol tüketen bir meclis üyesi idi. Kendisi çoğunlukla evinde verdiği lüks çay ziyafetleri ile anılır. Arkadaşları ile sohbet etmek ve vakit geçirmekten hoşlanır. Maddi gücünü yatırımlar yaparak artırır. Pahalı kıyafetler giyinmekten hoşlanır.

ÖRNEK ANILAR

Görgüsüz Milletvekili olan Murat Bey çok lüks bir bağ evinde haremi ile kalmaktadır. Evine gelen arkadaşlarına ikram ettiği suyu dahi anlatırken zenginliğinin ve cömertliğini kullanır. "Bu su, her yerde bulunmaz ha!.. Halis Solfasol suyu" diyordu. "Başka yerde Solfasol niyetine birtakım sular içersiniz ama o başka bu başkadır. Asıl su, köyün üst yanındaki kaynaktan çıkar. Fakat sucular, oraya kadar gitmeye üşenirler ve hep aşağıdaki çeşmeden doldurup getirirler. Gerçi, yemin etseler başları ağrımaz." Solfasol denilen bir köy vardır ve hakikaten su oradan gelmiştir...."

Zengin Kurulan ilk Millet Meclisi'nde milletvekili olan Murat Bey, milletvekilliğinden ayrılmış, müteahhitlik işlerine girmiş ve arsa satarak kısa zamanda zengin olmuştur. Cumhuriyet'in ilk yıllarında başkentte yoğunluklu bir biçimde oluşan toprak rantı kent planlamasını da etkilemiş ve Murat Bey de dönemin sayılı zenginlerinin arasında yerini almış, sosyeteye karışmak çabası içerisine girmiştir. "Murat Bey ise rengârenk ipekli gömleklerinin birini giyip birini çıkarıyor ve üstünü başını en pahalı lavantalarla kokutmaktan derin haz duyuyordu. "

Babacan Evine gelen insanlara öyle içten ve samimi bir davranış içine girer ki Murat Bey'in babacan tavırları yakınlık hissini uyandırıp tanış bir ortam yaratır. "Zaten Murat Bey'in halinde, bakışlarında, gülüşlerinde öyle bir saffet, öyle bir babayanilik vardı ki, bu şişman adam, genç kadına adeta kendisinin de kırk yıllık ahbabı imiş gibi yakın geliyordu."

Misafirperver Evine gelen misafirleri yani Selma Hanımların gelmesine pek sevindiği için bu ilişkiyi sürekli hale getirmek isteyerek misafirperverliğini göstermek istemiştir. "Yahu ne olur? Böyle her Cuma bir arada yiyip eğlensek, "dedi... Onları akşam geç vakte kadar salıvermediler. Murat Bey gramofonu evin penceresine koydurup çaldırmaya başladı."

Laubali/Samimi Murat Bey kendisi yapı olarak da sempatik bir görüntü içinde olduğu için hemen herkesle samimi gibi konuşur ve duygularını söyler. "Kadın olsun erkek olsun, samimi ahbab veya resmi tanıdık olsun daima herkesle senli benli konuşmakta ve genç hanımlara "kızım" genç beylere "evladım" ve kendi yaşlarında olanlara "kardeşim" diye hitaplarına devam ediyordu." İnsanları himayesi altına almak, dediklerini yaptırmak adına kendine muhtaç bırakmak gibi de bir niyeti vardır.

Alafanga Murat Bey kendini üstün gördüğü için her şeyde kalite aramakta ve dolayısıyla da bu hayat şartlarına ve isteklerine etki etmiştir. "Murat Bey durmadan odaların şeklini ve rengini değiştiriyor, mobilyalarını yeniliyordu. Dülgerler, doğramacılar, kapamacılar, evin içinden bir lahza eksik olmuyordu." Tüm bunların yanı sıra hep adından söz edilmesi için bazı ufak girişimlerde bulunuyordu. "Mesela kendisini ailesiyle beraber elçiliklere davet ettirmeye uğraşiyor, evinde çalgılı danslı çay ziyafetleri tertip ediyor ve Stude Baeker otomobilini her arabasız olanın emrine amade kılmakla bir nevi nüfuz ve itibar kazanmak istiyordu."

Neşet Sabit (Açık)

Karakter Neşet Sabit Bey, Milli Mücadele taraftarı, vatanını seven, hoşgörülü halden anlayan, sosyal ve anlayışlı biridir. Zaferin ardından rehavete kapılıp kendini Batılılaşmaya, eğlenmeye bırakan, yozlaşmış insanların karşısına konmuş idealist bir Cumhuriyet bireyi olarak yetiştirilmiştir. Oldukça esprili bir erkektir. İçten ve samimidir. Şaşkın ve utangaçtır. İçinde yaşadıklarını dışa kolay vurur.

Kişiler Tiyatrodan Yıldız Hanımla olan yakınlığı Selma Hanım'ı kıskandırdığı için çok yakın olmamaya gayret eden Neşet 'in hayatındaki en önemli kadın Selma'dır. Murat Bey ve Hakkı Bey ile yakın arkadaşdır.

Aktiviteler Neşet Sabit roman, tiyatro gibi türlerde yazmayı seven bir düşünce adamıdır. Gönüllü olarak yürüttüğü çeşitli faaliyetlerin yanı sıra tiyatrodan oynamak üzere dört perdelik bir komedi yazmaktadır. Genellikle arkadaşlarının davetlerini kıramadığı için istemediği ortamlara kıs süreli de olsa uğrar, sonra fakir mahallesine dönüp karşılaştırma yapar. Bazen sigara içerek bazen de yürüyüş yaparak zaman geçirir.

ÖRNEK ANILAR

Milliyetçi/Vatanperver Neşet Sabit eğitilmiş bir yazar olarak kendi beyininde süzdüğü düşüncelerde insanların yaşamına bir mana veremiyordu ve bir gece Selma Hanım ile sohbetinde milletinin değişiminden duyduğu rahatsızlığı dile getirir. "Ben, inkılabı hiçbir zaman, hayatın dış şekillerini değiştirmek manasına almadım. Hele, bir konfor ihtiyacı, bir konfora erişme cehti manasına hiç almıyorum... Memleketteki hayat şartlarının yalnız küçük bir ekalliyet lehine değil bütün millet için değişmiş olması lazım gelirdi."

Esprili Oldukça sessiz, sakın gibi görünen yazar Neşet Sabit Selma Hanım'a akli takıldıkdan sonra bir türlü onu aklından çıkartamaz. Ve bir balodaki görüşmelerinde ettikleri sohbette kendisini güldürmek ister. "Sizin gibi bir modern hanım, benim gibi yarı vahşi ile nasıl bir fikirde olabilir?"

Dürüst Selma Hanım ile yaptığı sohbette onların yaşadığı yozlaşmış hayata dair olan gerçek düşüncelerini bir bir Selma Hanım'ın yüzüne sayar. "Nasıl ki bazı kibar zarif ve modern kimseler köy ve kır hayatına kavuşmaktan ve orada kaba saba bir ömür sürmekten zevk alırlarsa, ben de bunun aksine içinde yaşadığım âlemin zıttı ile temas etmekten marazi bir haz duyuyorum. Bu âlem benim şahsiyetimi, hırpalayarak, sarsarak kuvvetlendiriyor. Sizler beni her gün bir parça daha kendi içime itiyorsunuz. Bütün gülünçlükleriniz..." Selma Hanım'a karşı hissi duyguları olan Neşet bir sohbetinde onu üzdüğünü düşünerek içten içe kendini yemekte olduğu için duygularını Selma Hanım'a direkt söyler. "Geçen gün sizi gücendirdim. Dedi. O vakitten beri hiç rahatım yok. Gözümeye hiç uyku girmiyor. Kendimi yiyip bitiriyorum."

Şaşkın Neşet Bey katıldığı bir çay davetinde nasıl davranacağını bilemez, yabancı bir halde şaşkın şaşkın ortada kalakalır. Ev sahibi Hakkı Bey zorla briç oynamaya bıraktığında masada çıkan kavgadan dahi kendini sorumlu hissederek evden uzaklaşmak ister. Oysa o çaya sırf Selma Hanım'ı görmek ve konuşmak için gitmiştir. "Sanki kımıldarsa yürümesini şaşırarak, birine çarpacak veya parkede ayağı kayıp boylu boyunca yere yuvarlanacak sanıyordu."

İdealist Neşet Sabit cumhuriyeti bir dans furyası, kıyafet yarışından ibaret görmek istemiyordu. Ya da eskisi gibi eğitimsiz bağnaz bir kesimle de uğraşmak istemiyordu. İsteddiği şey normal olmalı. "Doğrusu Neşet Sabit kendisini ne onlardan ne bunlardan addedebiliyordu. Onun milli idealine göre vücut bulması lazım gelen yeni Türk cemiyetinin üslubu ne bu kerpiç duvarlar arasında bir örümcek gibi yaşayanlardan ne de iğreti bir dekor içinde kurulmuş kuklalar gibi zıplayanlardan örnek alabilirdi. Türk inkılabının vakarlı ve ahenkli ruhu, kendine layık ifadeyi çok daha canlı, çok daha şahsiyetli bir mimaride aramaktadır."

Utangaç Neşet Sabit utangaç, çekingen bir karakterdir. Selma ile olan her karşılaşmasında eli ayağına dolanır, ne yapacağını bilemezdi. "Selma Hanım söyledikçe Neşet Sabit'in şaşkınlığı, sıkılganlığı, toyluğu artıyordu. Ellerini nereye koyacağını, gözlerini nasıl idare edeceğini bilemiyordu. Onun, bu gibi vaziyetlerden, çok defa, dürüst ve sakar bir hareketle çıkmak âdetidir."